

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/153506,Promocja-ksiazki-O-Polske-wolna-i-czysta-jak-lza-Gdansk-4-listopada-2021.html>

05.04.2026, 11:47

Promocja książki „O Polskę wolną i czystą jak łza...” – Gdańsk, 4 listopada 2021

Publikacja autorstwa dr. hab. Karola Polejowskiego, zastępcy prezesa IPN, poświęcona jest działalności szwadronu 5. Wileńskiej Brygady AK ppor. Zdzisława Badochy „Żelaznego” na terenie powiatu kartuskiego w maju 1946 roku.

04.11.2021

W Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku 4 listopada, w ramach cyklu „Spotkania z historią”, odbyła się promocja książki zastępcy prezesa IPN dr. hab. Karola Polejowskiego pt. „O Polskę wolną i czystą jak łza. Szwadron 5. Brygady Wileńskiej AK ppor. Zdzisława Badochy „Żelaznego” na terenie powiatu kartuskiego w maju 1946 roku”.

Rozmowę z autorem poprowadził dr Marek Szymaniak, zastępca dyrektora ds. naukowych Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. W spotkaniu uczestniczył również recenzent książki – dr hab. Piotr Niwiński (IPN Gdańsk, Uniwersytet Gdański).

- Słynny rajd „Żelaznego” opisywany w książce miał swoje bardzo poważne konsekwencje. Odbył się on na krótko przed tzw. referendum ludowym. Z dokumentów, które stanowią podstawę źródłową pracy, zaczął wyłaniać się obraz, że rajd „Żelaznego” wpłynął na postawy lokalnej społeczności. Z pobytu żołnierzy podziemia niepodległościowego w poszczególnych miejscowościach mieszkańcy czerpali siłę do manifestowania antykomunistycznej postawy. Postawy, która 30 czerwca 1946 roku na terenie powiatu kartuskiego objawiła się w postaci katastrofalnej klęski komunistów – mówił autor.

- Jako recenzent uważałem pierwotnie, że temat rajdu „Żelaznego” został już wystarczająco zaznaczony w historiografii. Okazało się jednak, że wątek ten zasługiwał na poszerzenie, na dotarcie do źródeł wcześniej nieeksplorowanych. Profesorowi Polejowskiemu udało się opisać szereg nowych wątków – zaznaczył prof. Niwiński.

SPOTKANIA Z HISTORIĄ

Spotkanie z dr. hab. Karolem Polejowskim, autorem książki
***O Polskę wolną i czystą jak łąca. Szwadron 5. Brygady Wileńskiej AK
ppor. Zdzisława Badochy „Żelaznego” na terenie powiatu kartuskiego
w maju 1946 roku***

4 listopada 2021 r., godz. 17.30
Sala kinowa (poziom -3)
Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku

O publikacji:

Książka „O Polskę wolną i czystą jak łąca...” zawiera próbę odpowiedzi na pytania o nastroje ludności zamieszkującej Kaszuby w latach 1945–1946 wobec obecności na tych terenach wojsk sowieckich i działalności wileńskich partyzantów Armii Krajowej. W książce przeanalizowano również m.in. przyczyny słabości miejscowych struktur komunistycznego aparatu represji w starciach z żołnierzami polskiego podziemia niepodległościowego. Na podstawie źródeł szczegółowo opisano i zrekonstruowano sposób działania partyzantów AK na terenie powiatu kartuskiego. Nakreślono też kontekst sytuacji społeczno-politycznej na Kaszubach w przededniu tzw. referendum ludowego. Dotąd były to zagadnienia wymagające kompleksowej analizy. Opracowanie autorstwa dr. hab. Karola Polejowskiego jest ważnym krokiem ku wypełnieniu tej luki badawczej.

O autorze:

Karol Polejowski – dr hab. nauk humanistycznych, absolwent Uniwersytetu Gdańskiego. W latach 2019–2021 pracownik naukowy Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, obecnie – zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Historyk, kustosz muzealny i wykładowca akademicki, tłumacz historycznej literatury francuskiej, stypendysta Fundacji Lanckorońskich w Rzymie. Uczestnik ponad 50 krajowych i zagranicznych konferencji naukowych. Autor monografii i licznych artykułów – publikowanych również w języku angielskim i francuskim – oraz członek kolegium redakcyjnego czasopisma „Wojna i Pamięć”. W swojej pracy naukowej zajmuje się polskim podziemiem niepodległościowym w północnej Polsce, problematyką Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz zagadnieniem walki Ludowego Wojska Polskiego z podziemiem po 1944 r.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

